

Bene ait *Busemb.* quod congressus cum demone reducitur ad peccatum bestialitatis, ut dicunt etiam *Tamb.* l. c. *Elbel.* n. 262. *cum Bonac.* *Fill.* et *Salmant.* n. 141. *cum Cajet.* *Azor.* et *Trull.* Preter autem crimen bestialitatis accedit scelus superstitionis. An autem, qui coit cum demone apparente in forma conjugatae, monialis, aut consanguineae, peccet semper affective peccato adulterii, sacrilegii, aut incestus? Videtur universè affirmare *Busemb.* *cum aliis ut sup;* sed valde probabiliter negandum, si concubens delectetur de muliere illa a demone representata, non quia nupta, aut moniali, sed quia pulchra, juxta sententiam *Lugonis*, *Pal.* *Vasq.* et aliorum plurium, qui valde probabiliter docent, quod delectatio morosa non involvat speciem objecti, de quo aliquis delectatur; nisi circumstantia personæ intret in delectationem; vide l. 5. n. 15.

DUBIUM IV.

An aliquando licet procurare pollutionem.

476. An pollutio sit vetita de jure naturæ? — **477.** An distillatio voluntaria sit mortal? — **478.** An licet expellere semen corruptum? — **479.** An teneamur impeditre pollutionem inceptam? — **480.** An licet ob finem honestum pollutionem optare, vel de ea gaudere? — **481.** Quid, si prævidetur pollatio secura ex re honesta? Quid, si ex re illicita? — **482.** Est certe mortalis pollutio, orta ex causa turpi in eam graviter influente. — **483.** Quid, si actio ponatur ex justa causa? putat l. ad medendum, ad audiendas Confessiones, ad alloquendum juxta morem, etc. II. ad abigendum pruritum, III. ad equitandum, IV. ad decumbendum aliquo situ. V. ad moderate edendum, etc. Quid, si Chirurgus, aut Parochus in iis aliquoties consenserint in pollutionem? Quid de simplici Confessario? Et quid, si quis fere semper reciderit? — **484.** An sit mortalis pollutio, orta ex causa in eam leviter influente? Quid, si causa sit in eodem genere luxuriae et si lapsus fuerit frequens? Quid, si causa sit in alio genere? An saltem sit venire eam ponere? — **485.** De pollutione secura in sonno. An mutua pollutio habeat diversam malitiam?

476. — « RESP. Auctoritate Scripturæ, quæ molles à regno cœlorum excludit l. Cor. 6. docent omnes, nullo casu licitum esse intendere, vel procurare directè mollitem, ne causa quidem sanitatis, ac vitandæ alias certæ mortis. Causam dat *Sanch.* l. 9. d. 17. quod natura administrationem semenis extra matrimonium, in omni eventu, homini denegari, eò quod adeo vehemens sit in ea re sensus voluptatis ut homines, passione excædati, passim sibi facile persuaderent, habere se justam causam irritandi semenis, unde plurima, gravissimaque vita contra bonum commune, et in impeditione generationis emergent. »

Adverte hic l. ante omnia Prop. 49 damnatam ab Innoc. XI, quæ dicebat: « Mollities jure naturæ prohibita non est: unde, si Deus eam non interdixisset, saepe esset bona, et aliquando obligatoria sub mortali. » Hæc meritò est damnata; si enim forni-

catio est mala, quia est contra educationem prolis, pejor est pollutio, quæ est contra prolis generationem. Adverte 2. quod pollutio spadonum, et puerorum (licet illi semen perfectum non habeant) nihil differt à pollutione adulorum. Adverte 3. quod omnes pollutiones secundum se sunt ejusmodi speciei, quo cumque modi fiant, si fiant sine concubitu, ut dicunt *Azor.* p. 3. l. 3. c. 21. *Bonac.* *de Matr.* q. 4. p. 10. n. 15. *Anaclet.* de 6. *Præc.* n. 49. vide dicta n. 467. Dicitur secundum se, quia ratione circumstantiæ possunt ei adjungi aliæ malitiæ, specie distinctæ, putat, si polluatur Sacerdos, additur sacrilegium; si conjugatus, adulterium; si cum desiderio peccandi cum alia persona, additur malitia juxta qualitatem personæ concupitæ: item additur alia malitia, si quis polluitur se delectando de concubitu imaginato cum aliqua persona mari, vel fœmina, nupta, vel soluta, juxta dicenda l. 5. n. 15. Item si polluitur tacitus alienis.

477. — « 1. Distillatio, quæ est fluxus humoris quasi medii inter urinam, et semen (quo cum coloris, et viscositatis similitudinem gerit) sine ingenti illa delectatione, non est vera pollutio, et, si proveniat sine omni commotione sensu venere, ut quandoque fit de ea non magis laborandum, quam de sudore, dicit *Cajetan.* Si vero fiat cum sensu carnis, et commotione spirituum generationi servientium, tum ei cooperari, vel causam præbere non est, vel est peccatum; idque veniale, vel mortale, ad eundem modum, quo de pollutione dicetur. *Sanch.* l. 9. d. 45. n. 32. *Laym.* l. 3. t. 4. n. 18. »

Quæritur, utrum distillatio voluntaria sit peccatum mortale? Distinguendum; si ipsa contingat cum notabili commotione spirituum, procul dubio est peccatum mortale; quia talis notabilis commotio est pollutio inchoata. Et idem dicendum, si distillatio sit in magna quantitate, quia talis notabilis distillatio non potest esse sine notabili carnis rebellione; unde, sicut graviter peccat qui notabilem commotionem procurat, ita etiam qui magnam procurat distillationem. Ita *Sanch.* *de Matr.* l. 9. D. 17. n. 17. et D. 45. n. 41. *Sporer* eod. tit. n. 659. *Elbel* de 6. *Præc.* n. 259. *Holzm.* eod. tit. n. 692. *Tamb.* Dec. l. 7. c. 3. §. 5. n. 53. et alii communiter. Hinc tenemur sub gravi obligatione, non solum hujusmodi distillationem directè evitare, sed etiam indirectè, vitando omnes causas proxime in eam influentes, pari modo, ac dicimus de pollutione *inf. num.* 484. Si vero distillatio sit in modica quantitate, et sine delectatione, et commotione, tunc sine peccato possumus illam permittere, ut dicunt *Cajet.* et *Marg.* apud *Sanch.* l. 9. D. 45. n. 2. *Salm.* de 6. *Præc.* c. 7. n. 35. cum D. Thom. *Sayr.* *Bon.* et aliis communiter; quia de tali fluxu non est magis curandum, quam de emissione cuiuscumque alterius excrementi, de quo natura se exonerare solet: « De quo (ita *Cajet.* *Opusc.* 22. q. 1. §. *Animadverto*) nisi cum rebellione carnis » veniret, non magis curandum, quam de sudore videtur. » Idem ait *Tourn.* tom. 3. p. 499. v. *Hic, cum Henr. & S. Ignat.* *Imò Holzm.* *Tamb.* *Sporer,* et *Elbel.* ll. mox cit. dicunt, id permitti etiam

cum levi carnis commotione. Rectè verò advertit *Sanch. ap. Salm.* d. n. 35. in fine, et consentit *Bon. de Matr.* q. 4. p. 8. n. 17. quòd directè, et data opera procurare quaecumque distillationem, etiam levem, nullo modo potest excusari à peccato mortali; quia revera quæcumque distillatio semper, vel ut plurimum, secum fert aliquam commotionem, et aliquantuli semenis effusionem.

478. — « 2. Si semen judicio medicorum transivit in matrem venenosam, licet eam medicamentis expellere, etsi præter intentionem sequatur aliqua veri semenis emissio. *Sanch. de Matr.* l. 9. D. 17. n. 16. *Fill. tr. 3o. c. 8. n. 150. Trull. l. 6. c. 1. d. 8. §. 1.* »

Hanc sententiam non admittunt *Salm. de 6. Præc. c. 7. n. 27.* et *Ronc. eod. tit. c. 7. q. 3.* tum, quia (ut dicunt) impossibile est semen corruptum expellere, quin verum semen simul emitatur; tum, quia non desunt alia remedia ad medendum semini corrupto, quin opus sit illud ejicere. Sed communius DD. hanc sententiam nostri P. Bus. amplectuntur. Ratio, quia medicamenta illa per se directè solum tendunt ad expulsionem semenis corrupti; effusio autem aliqualis veri semenis sequitur per accidens, et præter intentionem, quod non potest dici illicium, cum omnes concedant, licitum esse remediis alias expellere humores nocentes, quamvis per accidens sequatur pollutio, sicut etiam licet pharmacum sumere ad morbum expellendum, etsi indirectè expellendum sit foetus inanimis (juxta pariter communem sententiam, relatam n. 394. Q. I.) Ita *Sanch. l. 9. D. 17. n. 15.* et *D. 45. n. 9. Spor. de Matr. n. 643. Tamb. l. 7. c. 7. §. 2.* n. 8. *Anacl. de 6. Præc. n. 47. Bon. de Matr. q. 4. p. 10. n. 12. Dian. p. 2. tr. 19. R. 55. Croix l. 3. p. 1. n. 926. cum Laym.* Hanc secundam sententiam satis probabilem censeo, modo tamen 1. semen certò sit corruptum, non verò si dubie. 2. Expulso semenis corrupti possit fieri sine sensu libidinis, ut bene advertit *Anacl. 3.* Alia non sint remedia ad semen corruptum medendum: Nunquam tamen est licitum tactu semen corruptum expellere, etiamsi absit periculum consensu; sic tenendum omnino cum *Sporer n. 643. Croix l. c. n. 926. cum Laym. Fill. et commun. contra Bon. l. c. et Tamb. d. §. 2. n. 8.*) Ratio, quia, licet permittatur remedium, eo quòd illud solum tendat de se ad expellendum semen corruptum, nullo modo tamen est permittenda confricatio; quia ista tendit de se ad commovendos spiritus carnales, et semen verum expellendum, quod nunquam est licitum. Hinc sapientissimus et piissimus *Sanchez*, quamvis contrarium tenuerit in *tr. de Matr.* tamen in *Dec. l. 5. c. 6. n. 12.* non dubitavit se retractare. An autem liceat sumere medicamentum ad semen verum corrumpendum, et postea ejiciendum resolutum in sanguinem, aut aliud humorē? Negat *Sporer d. n. 643. cum Diana*, quia (ut dicit) id repugnat semenis institutioni. Sed probabiliter id concedunt *Sanch. l. 9. D. 17. n. 15. Bon. p. 10. n. 12. Anacl. n. 47. Ronc. q. 3. etc.* Ratio, quia natura non obligat ad conservandum semen cum periculo vitæ: si

enim (ait *Sanch.*) licet amputare testiculos ad tuendam vitam, quamvis homo sine illis omnino impotens reddatur ad generandum: cur non licet semen corrumperē?

479. — « 3. Non tenetur quis (modo tamen absit periculum consensu in voluptatem, nec voluntariè promoveat) impedire pollutionem sponte sua evenientem, aut jam cœptam, v. gr. in somno reprimere, sed potest sanitatis causa sinere, ut natura se exoneret: quia id non est procurare, sed pati, ut effluat, quod, alias corruptum, sanitatem läderet. Unde idem admittit *Sanch.* etiamsi orta esset prius ex culpa, modo de ea doleat; et consensu ulteriore abstrahat, addiisque plerunque expedire, munire se cruce, et sine alio attacu, quietis manibus, rogare Deum, ne permittat lapsum in delectationem. *Sanchez. d. 17. num. 27. Trull. l. 6. c. 1. d. 10.* »

Quando pollutio incipit in somno, et emissio contingit in vigilia semiplena, tunc, si homo aliquam experitur delectationem, non plenè deliberatam, non peccat quidem nisi venialiter, ut bene notant *S. Ant. p. 2. n. 6. c. 5. in fin. Nazarr. c. 16. n. 8. v.* Non est. *Salm. de 6. Præc. c. 7. n. 74. ac Concina n. 48.* et patebit ex dicendis *l. 5. num. 3 et 5.* Quando verò emissio incipit in somno, sed postea consummatur in plena vigilia, eo casu (modo absit consensus in delectationem, vel proximum consensu periculum ex præterita experientia) non tenetur homo illam cohibere; tum, quia difficultatum est avertire exitum semenis jam è lumbis elapsi, ut communiter dicant DD. cum *Salm. l. c. Nao. Azor. Trull. etc.* tum, quia non tenetur persona, cum periculo morbi ex semine corrupto retento, effusionem illam impeditre, ut docent *Sanch. de Matr. l. 9. D. 17. n. 16. Conc. l. c. Spor. de Matr. n. 657. Holzm. de 6. Præc. n. 688. Tamb. l. 7. c. 7. §. 2. n. 17.* et alii communiter; tunc enim illa pollutionem non vult, sed merè patitur. Bene tamen monet *Gerson. Alph. 38. l. 3. prop. 9.* quòd eo casu « pro executione virtutis, et evitazione periculi, videtur expediens, ut homo conetur prohibere, quantum sentit, et commode fieri potest. » Saltem (dicendum cum *Sanch.*) tunc expedit signo crucis se munire, atque mentem ab illa turpi delectatione avertendo, ac nomina sanctissima Jesu et Mariæ invocando, eos ferventer precari, ne ullum lapsus permittant.

480. — « 4. Licitum est ob finem honestum, v. gr. minuenda tentationis, sanitatis, tranquillitatis animi, optare simplici affectu spontaneam et naturalem exonerationem naturæ: modo desiderium illud non sit causa efficax pollutionis. * (Et hanc probabilitorem censem *Salm. n. 75. cum S. Anton. Trull. Fag. Dian. etc.*) * Similiter licet etiam de ea gaudere, via naturali, et sine peccato facta: quia objectum istius desiderii et gaudi non est malum; * (Et ita *S. Anton. p. 2. tit. 6. c. 5. in fin. Modo intellige, (ut notat Ronc. c. 7. in Reg. prax. n. 40.) pollutio non sit orta ex somno turpi, vel ex tactu proprio, ut dicemus. l. 5. n. 20. Semper autem licet delectari non de causa, sed de effectu*

» secuto, scilicet de exoneratione; vide ib.)^a quanquam ejus-
» modi desideria simplicia inutilia esse, nec periculo carere, qui-
» dam bene observant. Less. d. 14. num. 15. Laym. num. 17.

481. — « 5. Si quis, facturus rem aliquam necessariam, vel
» licitam, et honestam, prævidet, inde naturaliter securatam
» pollutionem (idque multò magis valet de distillatione) quam
» tamen ille nullo modo velit, nec intendat: tunc, modò absit
» periculum consensùs in delectationem, non tenetur abstinere
» à tali actione, quia prosequenti suum jus non imputatur effec-
» tus per accidens, et præter intentionem secutus. Hinc, non
» obstante periculo pollutionis, licet audire confessiones mulie-
» rum, studere casibus conscientiæ, tangere se ex necessitate,
» foeminas cautè, et cum necessitate alloqui, osculari, amplecti
» juxta morem patriæ, si alioqui incivilis habendus esset. Quòd
» si tamen periculum esset consentiendi in delectationem (quod
» colligitur inde, si sæpius ex simili occasione mortaliter sit lap-
» sus) à causa illa, quantumvis licita, abstinentium esset; proin-
» deque Confessarius tali casu teneretur relinquere officium
» Fill. Sanch. l. 9. d. 45. Nav. c. 16. Laym. n. 16. Monet autem
» Laym. eum, qui in actionibus honestis et utilibus talem misé-
» riam experitur, facilius liberari contemendo, quam æsti-
» mando, quia imaginatione et timore augeretur.

482. — « 6. Si pollutio securata prævideatur ex re illicita,
» otiosa, vel minus necessaria, et hæc sit causa propinqua, ac
» natura sua ad venerem ordinata, ut sunt actus luxuriosi, tactus,
» aspectus, lectio, auditio, locatio turpis, mortale est ab illa non
» abstinere: quia in eam consentiens, moraliter in effectum con-
» sentire censemur. Quòd si res illa sit causa tantum remota, per
» accidens tantum ad pollutionem concurrens, qualis est verbi
» gratia esus, aut potus calidorum, equitatio, confabulatio inuti-
» lis, crapula, ebrietas etiam mortalís (modo pollutionem non
» intendat, et absit periculum venerei consensùs), secura pollu-
» tio non est mortale: quia in talem rem consentiens, non ideo
» velle censemur effectum. Fill. tr. 30. c. 8. q. 6. n. 152. Sanch.
» l. c. Less. l. 4. c. 3. d. 14. Vide Diana p. 5. tr. 13. R. 4. Ad-
» dunt quidam DD. hanc regulam, pollutionem in causa voli-
» tam tantum esse peccatum, quantum est ipsa; uti, si causa sit
» peccatum mortale, etiam ipsam fore mortalem: si sit veniale,
» veniale: si verò causa nullum sit peccatum, nec ipsam fore
» (secluso semper periculo consensùs); hinc venialem v. gr.
» esse illam, quæ provenit ex lectione curiosa, vel aspectu per se
» non mortali. Trull. l. 6. c. 1. d. 9. ex Lopez. Henr. Vasq. Bon.
» de Matr. p. 10. Vide Diana p. 1. t. 2. misc. R. 56. »

Clariùs et distinctiùs hæc omnia explicare et discutere hīc
operæ pretium est. Si causa pollutionis est in ipsam graviter
influens, et homo non abstinet à causa sive actione illa ponenda,
patet, quòd pollutio imputatur ad peccatum, etiamsi non fuerit
intenta, modò saltem in confuso sit prævisa. Hujusmodi autem
causæ sunt procul dubio omnes illæ, quæ per se sunt graves

culpæ in genere luxuriæ, nempe tactus vel aspectus pudendorum,
alieni aut proprii corporis, cum delectatione turpi et deliberata;
aspectus concubitus humani et cogitationes morosæ de rebus
venereis. Omnes igitur pollutiones, ex his causis provenientes,
certè sunt mortalia; ita S. Th. 2. 2. q. 154. a. 5. et alii commu-
niter. Et tunc actus ille turpis, qui est causa pollutionis, habet
specialem malitiam contra naturam, ut ait Sanch. de Matr. l. 9.
D. 45. n. 21. et certum est apud omnes. Idem rectè dicit Sporer.
de Matr. n. 647, de pollutione orta ex actionibus, quæ, licet
sint veniales per se, et ex objecto, evadunt tamen mortales
ratione periculi proximi consentiendi in ejus turpem delectationem. Hinc dicendum, cum non excusari a malitia pollutionis,
qui polluitur ex diurno colloquio cum puella, à se inordinate
dilecta, saltem ob periculum consensùs, ut bene inquietant
Petroc. tom. 2. de 6. Præc. c. 4. p. 214. et Salm. de 6. Præc.
c. 7. n. 34. cum S. Th. Opusc. 65. c. de Fluxu libid. ubi expresse
id docet.

483. — Excipitur tamen, si præfatæ actiones ponantur ex
causa necessaria, vel utili, vel convenienti animæ aut corpori,
tunc enim pollutiones ex ipsis provenientes, adhuc prævisæ,
non sunt peccata, dummodo absit consensus, vel ejus periculum.
Ita communiter Syllo. 2. 2. q. 154. a. 11. ad 2. Tournely tom. 3.
p. 498. cum Henr. a S. Ignat. et commun., Salm. n. 45 et 46.
Croix. l. 3. p. 1. n. 925. Ronc. de 6. Præc. c. 7. qu. 9. et alii ex
D. Th. l. c. Ratio, quia tunc homo potius patitur, quam agit,
dum pollutio non ex sua malitia, sed ex infirmitate nature pro-
cedit, ut loquitur D. Gregorius in cap. Testamentum, Distinct. 6.
et juxta D. Thomam, « quando unius causæ est duplex effectus
» æque immediatus, unus bonus, alter malus, et bonus aqui-
» valet malo, nihil prohibet, bonum intendi, et malum permitti. »
Hinc etiam prævisa pollutione involuntaria, licet I. Parochis,
et etiam aliis Confessariis, audire Confessiones mulierum, ac
legere tractatus de rebus turbib; Chirurgis, aspicere, et
tangere partes foeminae ægrotantis, ac studere rebus medicis:
licet quoque aliis alloqui, osculari, aut amplexari mulieres juxta
morem patriæ, servire in balneis, et similia. Ita S. Th. p. 3.
q. 80. a. 7. Sanch. dict. D. 45. ex n. 4. usque ad 8. Bon. de Matr.
q. 4. p. 10. n. 6. Sporer l. c. n. 650. Anacl. de 6. Præc. n. 53.
P. Holz. eod. tit. n. 690. Salm. loc. cit. n. 45. in fin. item Petro-
cor. tom. 2. de Temp. p. 215. cum Navarr. Cajet. et S. Anton.
p. 2. tit. 6. c. 4. in fine, ubi sic ait: « Sed ubi pollutio sit om-
» nino involuntaria, contra intentionem, non est peccatum,
» sicut, cum quis audit in Confessione turpia, aut loquens
» cum mulieribus ex causa honesta, et inde sequitur pollutio. »
Et idem docet Nav. c. 16. n. 7. II. Licet alicui, qui magnum
pruritum patitur in verendis, illum tactu abigere, etiamsi
pollutio sequatur. Ita Bus. supra. n. 419. in fin. Bon. l. c. n. 8.
Laym. l. 3. sect. 4. n. 13. March. Salm. n. 49. cum Trull. et
Diana; item Cajet. Navarr. Vill. Led. Zanard. Bass. ap.

Moyam. Fortè dices, posse accidere, ut pruritus ille proveniat ex ipso ardore libidinis, unde extinctio pruritū, quae per fornicationem fit, venerea delectatio potius censeri debeat. Sed respondetur, rationabilis judicandum, quod talis pruritus, quando est valde molestus, oriatur potius ex acrimonia sanguinis, quam ex ardore luxuriæ. Saltem, in dubio, prævalet libertas se liberandi ab hujusmodi molestia per tactum de se licitum, dum licite quisque potest tactu pruritum corporis abigere; et si accidit pollutio, absque periculo consensū, per accidentis, et involuntariè, ac proinde inculpabiliter accidit: ut autem iste ab eo tactu abstinere teneretur, probandum pro certo esset, pruritum illum à libidine procedere. Cæterū sapienter monet *Croix loc. cit.*, eos, qui puritatem amant, ut abstineant (intellige) quantum moraliter est possibile, ab hujusmodi tactibus. Idque absolute, et merito prohibet *Ronc. loc. cit.* si pruritus non sit valde molestus, permittit tamen eo casu pati aliquam commotionem, si quis non habeat virtutem illum tolerandi. III. Sic etiam licet, etiam prævisa pollutione, equitare causa utilitatis. *Bonac. n. 7. Sanch. n. 7. cum Nao. Armill. Vasq. Lop. etc. Salm. n. 53. cum Less. Azor. et Dic.* Et etiam causa recreationis, ut *Spor. n. 650. Anacl. n. 53. et Holz. n. 690. cum Pichler.* et communī, ut asserit. IV. Licet decumbere aliquo situ ad commodius quiescendum, *Salm. n. 53 et 56. in fin. Spor. n. 650. Sanchez, Pal. Laym. etc. apud Croix. n. 925. Holz. n. 690 cum aliis communiter.* V. Cibos calidos aut potus moderate sumere, et honestas choreas ducere. *Sporer n. 650. Salm. loc. cit. cum S. Anton. Tol. Less. Holz. d. n. 690. cum Pichler. etc. communiter.*

Quid, si chirurgus in fœminis medendis aliquoties misere consenserit in pollutionem, an tenetur officium derelinquere? Probabile est, quod non teneatur, modo proponat debitis mediis se munire, ut dicunt *Navarr. Summ. c. 3. in fine et Salm. de 6. Præc. c. 2. n. 47. cum Hurt. Anton. a Sp. S. etc.* Vide dicenda in *I. 5. n. 63. v. Quæritur.* Idem dicitur de Parocho, qui in eamdem miseriam pluries lapsus fuerit in excipiendis confessionibus; Secus vero de simplici Confessario, qui, sine gravi detimento famæ vel facultatum, exercitum deserere possit audiendi Confessiones, ut *Salm. n. 48. cum Palao., et aliis cit.* At quid, si hujusmodi personæ semper, vel fere semper lapsæ fuerint, et nulla rationabilis spes affulget emendationis? Tunc dicimus, eos teneri cum quacumque jactura officium deserere, juxta dicta hoc *I. 3. n. 438 et fusiūs I. 6. n. 457.*

484. — Quæstio autem hic magna agitur, an sit mortalis pollutio prævisa, quæ involuntariè sequitur ex causis leviter in eam influentibus? Plures diversæ adsum sententiæ. I. Sententia affirmat esse mortales omnes pollutiones prævisas et non impeditas, etiamsi causæ alias sint licitæ. Ita *Val. Medin. Manuel, etc. apud Sanch. l. 9. D. 45. n. 10.* II sententia, quam tenet *Armillia apud eundem Sanch. n. 11.* dicit, quamcumque causam, etiam venialiter illicitam efficere pollutionem mortalem. III. sen-

tentia, quam sequuntur *Soto, Ang. Gerson. Lopez, etc. apud Sanch. n. 12.* tenet, omnem causam, quæ in se est peccatum mortale, constituere etiam mortalem pollutionem, quæ ex illa sequitur. Et pro hac sententia videtur stare *S. Thom. 3. part. quæst. 80. n. 7.* ubi ait « Quandoque verò (pollutio nocturna) » est cum peccato, puta, cum provenit ex superfluitate cibi, vel potius. Et hoc etiam potest esse peccatum veniale, vel mortale. » IV. Sententia communis et probabilior docet, pollutionem non esse mortalem, nisi proveniat ex causa per se mortalē, in genere luxuriæ. Ita *Less. l. 4. c. 3. n. 102. Sylvius 2. 2. quæst. 154. art. 11. ad 2. Sporer de Matrimonio c. 3. n. 647. Croix l. 3. part. 1. n. 922. Sanch. de Matrim. l. 9. D. 45. n. 10. cum Sylvest. Abul. Sa, Ang. Turr. Henr. etc. Item Ronc. c. 7. q. 9. R. 2. Elbel. de 6. Præc. n. 257. Anacl. eod. tit. n. 54. Holzm. n. 620. Bonac. q. 4. p. 10. n. 5. Salm. c. 7. n. 51 et 54. cum S. Anton. Suar. etc. Ratio cur causa debeat esse per se mortalē, est, quia, cum pollutio non sit volita in se, sed tantum in causa, eo gradu mala erit, quo mala est ipsa causa. Ratio autem, cur debeat insuper esse mortalē in eodem genere luxuriæ, est quia, cum causa leviter ad pollutionem concurrat, non est gravis obligatio causam illam vitandi, ob pollutionem, quæ præter intentionem accidit.*

Hinc insertur I. non esse nisi veniale pollutionem, quæ oritur ex colloquio non diurno cum puella, vel levi aspectu, aut curiosa lectione venialiter turpi; quia, ut dictum est, cum causæ ista leviter influant, pollutio subsequens potius à causa naturali, quam ab illis procedit. Ita *Sanch. dict. D. 46. n. 18. Salm. c. 7. n. 50. cum aliis ut supra.* Idem sentit *P. Cunil. Tract. 2. c. 2. n. 15.* dicens: « Peccat mortaliter ponens actiones turpes, » de se proximè excitantes ad pollutionem, seu commotiones. « Secus, si causa sit remota, ut equitare, cubare, comedere cibos calidos, loqui cum mulieribus, etiamsi ponantur sine fine » virtutis, peccabit tantum venialiter. » Idem de pollutione involuntariè orta ex lectione turpi facta ob curiositatem, sine pravo animo, aut periculo se delectandi de ipsis rebus obscenis, dicunt *Less. l. 3. c. 3. n. 102. cum Sa, Bon. quæst. 4. p. 10. n. 9. cum Vasq. Tamb. §. 2. n. 8. Sporer. n. 748. cum Sanchez.* Sed in praxi id nunquam concederem, et tantò minus, si ob lectionem turpem, solius curiositatis causa, frequenter accideret pollutio; rectè enim dicunt *Salm. n. 48.* et consentit *Roncaglia. quæst. 7. n. 11.* non excusari à mortali eum, qui frequentem pollutionem expertus sit ex aliquibus causis in eodem genere luxuriæ, quæ vehementius ad pollutionem influunt, et alias voluntariè, ac sine necessitate ponit, quamvis ipsæ per se non pertingant ad mortalia, ut sunt nimurum curiosa lectio turpis, aspectus picturæ obscenæ, vel coitūs animalium, tactus propriorum verendorum, aut alterius ex levitate, et similia: Ratio, quia respectu istius personæ, ob suam pravam dispositionem, talis causa non leviter influit. Secus vero dicunt, si pollutio ex hujusmodi causis

raro eveniat, ut *Salm. loc. cit.* Et secus etiam, si cause sint omnino leves, prout essent visus partium honestarum mulieris, lectio leviter turpis colloquium cum fœmina non diurnum, vel leviter obscenum. Ratio, quia hominibus est quasi moraliter impossibile omnes has causas communiter evitare. Ita *Sanch. num. 18.* et *Salm. num. 50.*

Infertur II. non esse mortalem pollutionem, quæ, præter intentionem, accidit ex causa illicitis, adhuc mortaliter in alio genere, quam luxuriæ, putâ ex ebrietate, vel ex comeditione carnis nimis immoderata, aut in die vetito. Ita cum *Busemb. Sanch. n. 20.* *Nao. c. 16. n. 8. Suar. 3. part. tom. 3. quæst. 80. art. 7. Bonac. p. 10. num. 6. Less. l. 4. c. 3. n. 99. Salm. n. 54. cum *Vasq. Dicast. etc. Sporer n. 649.* cum *Laym.* et aliis, citatis supra n. 484. Ideo S. Greg. in cap. *Testamentum*, *Dist. 6.* loquens de pollutione ortâ ex superfluitate cibi vel potûs, dixit tantum aliquem reatum contrahi : « Cum verò (verba Pontificis) ultra modum appetitus in sumendis alimentis rapitur, habet exinde animus aliquem reatum. » Quod verbum aliquem explicans *Glossa*, inquit, *id est veniale peccatum*. Tantò magis non erit mortalis pollutio, quæ oritur ex causis venialibus in alio genere, ut ex equitatu, esu calidorum, siti, et aliis similibus actionibus. Sed hic controvertitur, an sit saltem veniale peccatum, ponere has causas leviter illicitas in alia materia, sine rationabili motivo, quando ex illis aliquis prævidet pollutionem se passurum? Negant *Holz. de sexto Precepto cap. I. num. 690. Croix lib. 3. part. I. num. 924.* cum *Arriaga, et Rodr. quia* (ut dicunt) tunc pollutio oritur potius ex naturæ infirmitate, quam ex causa illa, quæ non nisi per accidens et remotè ad pollutionem concurrit. Sed probabilius affirmant *Sanch. num. 21. Less. c. 3. n. 99. Ronc. q. 7. Sporer d. n. 649. Bonac. p. 10. n. 6. Salm. cap. 4. num. 52. cum S. Gregor. S. Antonin. Nao. Suar. et Dic.* Ratio, quia sine causa rationabilis permettere pollutionem, semper videtur aliquid indecens et inordinatum. Sed ab hoc veniali excusat quidem quævis causa rationabilis necessitatis, utilitatis, aut convenientiæ, ut cum *Laym. l. 3. sect. 4. n. 12.* docent communiter DD. citati n. 483. Et hoc, etiam si causa illa esset venialiter illicita in eadem materia luxuriæ, ut communiter dicunt *Salm. n. 51 et 63. Ronc. q. 7. R. 3. Spor. n. 650. Holz. n. 690,* ut mox supra dictum est.*

485. — 7. Pollutio in somno facta est mortalis, 1. Si ante directe, vel formaliter sit procurata, et causa non sit retractata. 2. Quando post somnum placuit, et approbata est propter deletionem venereum; alias non. *Fill. q. 5. n. 148. Trull. loc. cit. n. 9.* * (*Sed vide de hoc l. 5. n. 20.*) *

Quæres, an mutua pollutio, inter mares, vel fœminas procurata, sit mollities tantum, an sodomia?

Resp. Si fiat ex solo affectu ad yenereum libidinem sine concubitu, esse tantum mollitem: si verò fiat ex affectu ad personam illam indebiti sexus (præsertim si adsit aliqua conjunctio, et commixtio corporum) est quoad malitiam sodomia.

» *Fill. t. 30. c. 8.* Plura de tota hac materia V. infra lib. 5. cap. I. » d. 2. art. 2. de peccato in genere, et auctores citatos. * (Vide » de hoc supra Dub. anteced. n. 467.) *

TRACTATUS QUINTUS.

DE SEPTIMO PRÆCEPTO.

Non furtum facies.

Cum hoc prohibeatur omnis injusta damnificatio in bonis proximi, quæ fit 1. per furtum et rapinam, 2. per omissionem reparationis damni illati, 3. per iniquitatem contractuum, de his tribus hîc agendum.

TRACTATUS PRÆAMBULUS.

DE JUSTITIA, ET JURE.

486. Qualiter dividatur Justitia, et qualiter Jus? — 487. Quid sit Dominium, et Ususfructus? — 488. Quot sint peculia filiorum familiæ? — 489. Quot sint bona uxorum? — 490. Quot bona Clericorum? Et præsertim I. Quæ sint *Patrimonialia*? II. Quæ *Industria*? III. Quæ *Parcimonia*? IV. Quæ *Ecclesiastica*? — 491. Hinc quær. I. An Clericus teneatur necessariò pauperibus succurrere? Qu. II. Qui veniant nomine pauperum? Qu. III. An præferendi pauperes loci? Qu. IV. An superflua possint reservari? Qu. V. An Clericus, habens sua, possit vivere ex bonis Beneficii? Qu. VI. An etiam Pensionarii teneantur superflua erogare in usus pios? — 492. Qu. VII. An Beneficiarii male expendentes redditus, teneantur ad restitutionem? Qu. VIII. An peccent graviter, qui male accipiunt superflua à Beneficiario? — 493. Quot modis acquiratur dominium? I. *Occupatione.* — 494. II. *Nativitate.* — 495. III. *Alluvione.* — 496. IV. *Specificatione.* — 497. V. *Accessione.* — 498. VI. *Confusione*, vel *Commixtione*. — 499. An idem, quod currit in mixtione pecuniae, currat in mixtione aliarum rerum? — 500. VII. *Aðdificatione.* — 501. VIII. *Plantatione.* — 502. IX. *Perceptione fructuum.* — 503. X. *Traditione.* — 504. De *Prescriptione*, et conditionibus requisitis ad præscribendum; et I. De Bone Fide. — 505. II. De Titulo justo; et an sufficiat titulus coloratus, vel existimatus? — 506. III. De Continuata Possessione, et de tempore requisito ad præscribendum, usque ad num. 510. — 511. Quando Præscriptio interrupatur? — 512. An hæres possessoris malæ fidei possit prescribere? *Sed vide etiam num. 516.* — 513. An possit præscribi libertas à solvendo debito.